

Dosarul nr. 2ra-289/23
2-20118444-01-2ra-20022023

Prima instanță: Judecătoria Ungheni, sediul Central (jud. C. Chilian)
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud. V. Sîrbu, V. Cotorobai, I. Cotruță)

Î N C H E I E R E

25 ianuarie 2024

mun. Chișinău

Curtea Supremă de Justiție

Completul de judecată, în componența:
Președinte, judecător
Judecători

Aliona Miron
Ion Malanciuc
Diana Stănilă

examinând admisibilitatea recursului declarat de avocatul Vladilen Călugăreanu, în interesele lui Dan Talpă,

în cauza civilă intentată la cererea de chemare în judecată depusă de avocatul Vladilen Călugăreanu, în interesele lui Dan Talpă, împotriva Instituției Medico-Sanitare Publice Spitalul Raional Ungheni, intervenient accesoriu Vladislav Tatarciuc, cu privire la anularea ordinului, restabilirea în funcția anterior deținută, încasarea plăților salariale, prejudiciului moral și a cheltuielilor de judecată, împotriva deciziei din 18 octombrie 2022 a Curții de Apel Chișinău,

a c o n s t a t a t:

La 25 septembrie 2020, avocatul Vladilen Călugăreanu, în interesele lui Dan Talpă a depus cerere de chemare în judecată, concretizată la 26 octombrie 2020 împotriva Instituției Medico-Sanitare Publice Spitalul Raional Ungheni (în continuare I.M.-S.P. Spitalul Raional Ungheni), cu privire la anularea ordinului, restabilirea în funcția anterior deținută, încasarea plăților salariale, prejudiciului moral și a cheltuielilor de judecată.

În motivarea cererii de chemare în judecată, reclamantul a relatat că în temeiul contractului individual de muncă nr.03/19 din 02 ianuarie 2019 a fost angajat la I.M.-S.P. Spitalul Raional Ungheni în funcția de șef de gospodărie și din 19 februarie 2019 cu acordul suplimentar nr.03/19-01, prin cumul 0,5 unitate inginer energetician.

La 15 iunie 2020 a depus către directorul Spitalului Raional Ungheni cerere, prin care a solicitat să-i fie acceptat concediul de îngrijire a copilului începând cu data de 01 iulie 2020.

Nefiind înștiințat despre rezultatul cererii menționate, la 29 iunie 2020, i s-a adus la cunoștință, Ordinul nr.204-p „Cu privire la aplicarea sancțiunii disciplinare”,

prin care i-a fost aplicată sancțiunea disciplinară -concedierea, dar și Ordinul nr.205-p „Cu privire la concedierea angajatului Talpa Dan” din aceeași dată, prin care a fost concediat în temeiul Ordinului 204-p și a dispozițiilor art. 81 alin (1) lit.b) și art. 86 alin (1) lit. h) din Codul muncii.

Aici, Dan Talpă, reprezentat de avocatul Vladilen Călugăreanu a notat că, în Ordinul nr.204-p „Cu privire la aplicarea sancțiunii disciplinare” se invocă faptul precum că la data de 11 iunie 2020, aproximativ ora 14.20, Directorul I.M.-S.P. Spitalul Raional Ungheni la solicitat telefonic, iar el nu a răspuns. Fiind căutat pe teritoriu, de către angajații Serghei Moldovan și Vasile Tuchilat, nu a fost găsit, și la nenumăratele apeluri telefonice, care au durat până la ora 18.20, nu a răspuns, iar absența sa de la serviciu a fost discutată la comisia de disciplină. Potrivit procesului-verbal din 16 iunie 2020, a refuzat să dea explicații, dar a recunoscut că a lipsit de la serviciu la data de 11 iunie 2020, toată ziua.

La acest capitol, reclamantul a punctat că despre existența Procesului-verbal nr.12 din 16 iunie 2020, a aflat la 29 iunie 2020, iar conținutul acestuia este vădit eronat și a fost întocmit în opinia sa pentru a proba concedierea lui, prin prisma art.86 lit. h) din Codul muncii. Or, la data de 16 iunie 2020 nu a participat în cadrul ședinței disciplinare și nu a dat declarații.

Astfel, reclamantul a conchis că angajatorul, contrar art. 208 alin.(l) din Codul muncii, a emis ordinul cu privire la eliberarea sa din funcție, fără a i se cere vreo explicație scrisă referitor la fapta comisă și să întocmească un proces-verbal, prin care să fie stabilit refuzul lui de a da explicații.

De altfel, reclamantul a opinat că concedierea sa este bazată doar pe temei de răzbunare, în contextul relațiilor tensionante de muncă cu factorii de decizie ai I.M.S.P. Spitalul Raional Ungheni.

Subsecvent, reclamantul a precizat că, la 07 septembrie 2020, în temeiul contractului de asistență juridică, reprezentantul său, avocatul Vladilen Călugăreanu a remis în adresa I.M.S.P. Spitalul Raional Ungheni o cerere prealabilă și un demers, ce au fost recepționate la data de 10 septembrie 2020, prin care a solicitat anularea ordinului de concediere, restabilirea în funcție și plata despăgubirilor, dar și eliberarea înscrisurilor cu privire la: ordinul de angajare, ordinul de concediere, informația privind salariul pentru funcțiile deținute și informația privind funcțiile deținute prin cumul și cumulare.

În context, a susținut că la 14 septembrie 2020 a recepționat răspunsul Spitalului Raional Ungheni, prin care a fost informat că cererea prealabilă și demersul privind eliberarea înscrisurilor au fost atribuite la categoria de petiție, conform art.9 din Codul administrativ și Administrația Spitalului Raional Ungheni își asumă responsabilitatea de a soluționa petiția în termeni prevăzuți de art.60 din Codul administrativ.

Așadar, având în vedere cele enunțate, Dan Talpă, reprezentat de avocatul Vladilen Călugăreanu a solicitat anularea Ordinului nr.204-p din 29 iunie 2020 „Cu privire la aplicarea sancțiunii disciplinare” și nr.205-p din 29 iunie 2020 „Cu privire la concedierea angajatului Talpa Dan”, restabilirea în funcțiile anterior deținute de Șef de Gospodărie și, prin cumul 0,5 inginer energetician, încasarea plăților salariale pentru perioada lipsei forțate de la muncă, începând cu 30 iunie 2020 până la data restabilirii în funcție, a prejudiciului

moral cauzat în mărime de 30000 lei și a cheltuielilor de judecată în sumă de 10000 lei.

Prin hotărârea din 27 noiembrie 2020 a Judecătoriei Ungheni, sediul Central, s-a respins integral cererea de chemare în judecată depusă de Dan Talpă (f.d.87, 92-100, Vol.I).

Prin decizia din 19 mai 2021 a Curții de Apel Chișinău, s-a admis cererea de apel declarată de Dan Talpă, reprezentat de avocatul Vladilen Călugăreanu.

S-a casat hotărârea din 27 noiembrie 2020 a Judecătoriei Ungheni, sediul Central și s-a remis cauza la rejudecare în instanța de fond, în alt complet de judecată (f.d.132-139, Vol.I).

Prin încheierea protocolară din 29 septembrie 2021 a Judecătoriei Ungheni, sediul Central, s-a atras în proces, în calitate de intervenient accesoriu Vladislav Tatarciuc (f.d.166, Vol.I).

Prin hotărârea din 23 noiembrie 2021 a Judecătoriei Ungheni, sediul Central, s-a admis parțial acțiunea civilă intentată de către reclamantul Dan Talpă.

S-a anulat Ordinul nr.204-p din 29 iunie 2020 „Cu privire la aplicarea sancțiunii disciplinare” și Ordinul nr.205-p din 29 iunie 2020 „Cu privire la concedierea angajatului Talpa Dan”, emise de către I.M.S.P. Spitalul Raional Ungheni.

S-a restabilit Dan Talpă la locul de muncă în funcțiile deținute anterior concedierii.

S-a obligat I.M.S.P. Spitalul Raional Ungheni să plătească reclamantului Dan Talpă o despăgubire pentru întreagă perioada de absență forțată de la muncă într-o mărime nu mai mică decât salariul mediu pentru această perioadă, fiind necesar de calculat de la 30 iunie 2020 până la data restabilirii.

S-a încasat de la I.M.S.P. Spitalul Raional Ungheni în beneficiul reclamantului Dan Talpă suma bănească în mărime de 11 000 lei, cu titlu de prejudiciu moral în urma eliberării nelegitime de la serviciu și s-a respins restul sumei cerute cu titlu de prejudiciu moral, din motivul comportamentului ales de către reclamant la 11 iunie 2020, care a condus la emiterea ordinelor de mai sus.

S-a încasat de la I.M.S.P. Spitalul Raional Ungheni în beneficiul lui Dan Talpă suma bănească în mărime de 12 000 lei, cu titlu de compensare pentru cheltuielile de asistență juridică achitate în folosul avocatului și s-a respins restul sumei cerute cu titlu de cheltuieli de asistență juridică, ca fiind nerezonabile ca mărime

S-a obligat I.M.-S.P. Spitalul Raional Ungheni să execute imediat hotărârea judecătorească în partea ce ține de plata: unui salariu mediu pentru absență forțată de la lucru (în cazul reintegrării în serviciu) și dispoziția instanței de judecată cu privire la restabilirea în serviciu al reclamantului, care a fost concediat nelegitim (f.d.193; 200-214, Vol.I).

Pentru a hotărî astfel, prima instanță, invocând dispozițiile art. 86, 89, 90, 206, 210, 329, 330, 354 și 355 din Codul muncii, a conchis că Ordinul nr.204-p din 29 iunie 2020 „Cu privire la aplicarea sancțiunii disciplinare” și Ordinul nr.205-p din 29 iunie 2020 „Cu privire la concedierea angajatului Talpa Dan”, emise de către I.M.-S.P. Spitalul Raional Ungheni, au fost întocmite cu încălcarea obligațiilor prevăzute de art. 206 alin. (5) din Codul muncii. Astfel, pe de o parte, concedierea reclamantului a avut un temei legal, respectiv art. 86 alin. (1) lit. h) raportat la procedura prevăzută de art.87 alin. (1), (4) și art. 208 alin. (1) din Codul muncii. Pe

de altă parte, pârâtul l-a concediat pe reclamant, fără a ține cont de gravitate faptelor imputate acestuia și de circumstanțele obiective. În același context, concedierea reclamantului nu a fost o măsură potrivită pentru atingerea scopului legitim urmărit și nu a cuprins niciun motiv relevant și suficient pentru adoptarea acesteia. Respectiv, sancționarea reclamantului nu poate fi considerată „necesară într-o societate democratică”. Acestea fiind constatate, instanța de judecată a hotărât să-l restabilească pe reclamant și să oblige pârâtul să-i plătească salariul neachitat pentru perioada absenței forțate de la muncă, inclusiv să reparare prejudiciul moral.

Subsecvent, prin prisma dispozițiilor art.96¹ alin.(1) și (1¹) din Codul de procedură civilă, reieșind din materialele cauzei și având în vedere argumentele avocatului, inclusiv lipsa obiecțiilor din partea pârâtului, instanța de fond a considerat rezonabil de a compensa reclamantului cheltuielile de asistență juridică în mărime de 12 000 lei în raport cu efortul avocatului depus timp de 1,5 ani de reprezentare.

La 22 decembrie 2021, Vladislav Tatarciuc a depus apel nemotivat împotriva hotărârii din 23 noiembrie 2021 a Judecătoriei Ungheni, sediul Central, solicitând casarea integrală a hotărârii prime instanțe și emiterea unei noi hotărâri (f.d.197, Vol.I).

La 22 decembrie 2021, I.M.-S.P. Spitalul Raional Ungheni a depus apel nemotivat împotriva hotărârii din 23 noiembrie 2021 a Judecătoriei Ungheni, sediul Central, solicitând casarea integrală a hotărârii prime instanțe și emiterea unei noi hotărâri (f.d.198-199, Vol.I).

La 30 mai 2022, I.M.-S.P. Spitalul Raional Ungheni, a depus cerere de apel motivat împotriva hotărârii din 23 noiembrie 2021 a Judecătoriei Ungheni, sediul Central, prin care a solicitat casarea integrală a hotărârii prime instanțe și emiterea unei noi hotărâri de respingere a cererii de chemare în judecată depusă de Dan Talpă și încasarea din contul acestuia a cheltuielilor de judecată în sumă de 4986.24 lei (f.d.11-14, Vol.II).

La 30 mai 2022, Vladislav Tatarciuc a depus cerere de alăturare la apel, prin care a solicitat casarea integrală a hotărârii prime instanțe și emiterea unei noi hotărâri de respingere a acțiunii (f.d. 16-20, Vol.II).

Prin decizia din 18 octombrie 2022 a Curții de Apel Chișinău s-a admis apelul declarat de Vladislav Tatarciuc și de I.M.-S.P. Spitalul Raional Ungheni.

S-a casat hotărârea din 23 noiembrie 2021 a Judecătoriei Ungheni, sediul Central și s-a emis o nouă hotărâre, prin care s-a respins ca neîntemeiată cererea lui Dan Talpă împotriva I.M.-S.P. Spitalul Raional Ungheni, intervenient accesoriu Vladislav Tatarciuc cu privire la anularea ordinului, restabilirea în funcție, încasarea plăților salariale, compensarea prejudiciului moral și a cheltuielilor de judecată (f.d.47-58, Vol.II).

Pentru a decide astfel, Curtea de Apel Chișinău, a conchis că soluția primei instanțe este eronată și contradictorie, nefiind în concordanță cu normele ce guvernează raportul juridic litigios.

Astfel, invocând dispozițiile art 86 alin. (1) lit.h), art.201, 202, art. 206 alin. (1) și (5), art. 207 alin. (1) și (2), art. 208, 209, 210 din Codul muncii și reieșind din materialele și circumstanțele cauzei, instanța de apel a stabilit că Dan Talpă a comis abateri disciplinare, respectiv Ordinul nr.204-p din 29 iunie 2020 „Cu privire la

aplicarea sancțiunii disciplinare” și Ordinul nr.205-p din 29 iunie 2020 „Cu privire la concedierea angajatului Talpa Dan”, au fost emise legal de către I.M.-S.P. Spitalul Raional Ungheni, iar instanța de fond eronat a dispus anularea acestora.

Subsecvent, prin prisma prevederilor art.90 alin. (1) și (2) lit.a), art.128 alin.(1), art. 329, 330 alin.(1) lit. b) ale Codului muncii și având în vedere legalitatea ordinelor nr.204-p din 29 iunie 2020 „Cu privire la aplicarea sancțiunii disciplinare” și nr.205-p din 29 iunie 2020 „Cu privire la concedierea angajatului Talpa Dan”, emise de către I.M.-S.P. Spitalul Raional Ungheni, instanța de apel a respins cerința reclamantului privind plata obligatorie a despăgubirii de la data de 30 iunie 2020-până la data restabilirii în funcție, și încasarea prejudiciului moral în sumă de 30000 lei, deoarece sunt subsecvente cerinței principale.

Totodată, instanța ierarhic inferioară a catalogat ca fiind nefondată cerința I.M.-S.P. Spitalul Raional Ungheni privind încasarea de la reclamant/intimat a cheltuielilor de judecată, legate de plata taxei de stat în sumă totală de 4986,42 lei deoarece, în conformitate cu art.85 alin.(1), lit.a) din Codul de procedură civilă, de taxă de stat pentru judecarea cauzelor civile se scutesc reclamanții în acțiunile de reintegrare în serviciu, de revendicare a sumelor de retribuire a muncii și în alte revendicări legate de raporturile de muncă.

Din considerentele menționate și statuând faptul că, instanța de fond nu a elucidat pe deplin circumstanțele speței deduse judecării, în consecință admitând erori în aprecierea probatoriului administrat, astfel hotărârea emisă fiind neîntemeiată, instanța de apel a admis apelul declarat de Vladislav Tatarciuc și de I.M.-S.P. Spitalul Raional Ungheni, a casat hotărârea din 23 noiembrie 2021 a Judecătoria Ungheni, sediul Central și a emis o nouă hotărâre de respingere a acțiunii.

La 06 februarie 2023, avocatul Vladilen Călugăreanu, în interesele lui Dan Talpă, a depus cerere de recurs împotriva deciziei din 18 octombrie 2022 a Curții de Apel Chișinău, solicitând admiterea recursului, casarea deciziei instanței de apel și menținerea hotărârii primei instanțe (f.d.65-71, Vol.II).

În motivarea recursului, recurentul a indicat motivele de fapt și de drept invocate pe parcursul examinării cauzei în prima instanță și instanța de apel, suplimentar menționând dezacordul cu decizia din 18 octombrie 2022 a Curții de Apel Chișinău, pe care o consideră neîntemeiată și pasibilă casării.

Subsecvent, recurentul a apreciat critic alegațiile instanței de apel precum că soluția primei instanțe este eronată și contradictorie, nefiind în concordanță cu normele ce guvernează raportul juridic litigios.

De asemenea, a invocat caracterul neîntemeiat și contradictoriu al concluziei Curții de Apel Chișinău precum că potrivii materialelor dosarului, din actele prezentate de la medic, nu a fost constatată vreo urgență, care ar fi proporțională cu încălcarea admisă de reclamant.

Aceasta deoarece, în opinia recurentului, instanța de apel nu s-a referit în niciun mod la constatările și aprecierea instanței de fond, respectiv decizia Curții de Apel Chișinău reprezintă o încălcare a normelor de drept consfințite în Constituție, și anume dreptul la muncă.

De altfel, recurentul a indicat că Curtea de Apel Chișinău a omis să dea o apreciere justă faptelor demonstrate în instanța de fond și anume că sancțiunea

aplicată sub forma concedierii a fost adoptată din cauza relațiilor tensionate cu directorul. Or, în prima instanță s-a demonstrat cu certitudine că relațiile de muncă dintre recurent și intimat au fost tensionale datorită neînțelegerilor la nivel de control managerial și disputelor interne în activitatea instituției, de altfel, circumstanțe stabilite prin cumulul de probe prezentat și declarațiile martorilor care au confirmat aceste fapte.

La acest capitol, recurentul a mai adăugat că lucrările comisiei de disciplină au fost formale, nefiind analizată încălcarea prin prisma proporționalității. Or, conform declarațiilor șefului resurse umane, juristului, martorilor audiați în proces, nu a existat o ședință a comisiei de disciplină, totodată înscrisurile prezentate de intimat au fost emise doar după ce a fost înaintată cererea de chemare în judecată cu privire la restabilire.

În final, recurentul a punctat că Curtea de Apel Chișinău a omis să dea o apreciere justă și faptului demonstrat în instanța de fond că actele confirmative cu diagnoze medicale prezentate de la medic nu sunt proporționale cu gravitatea abaterii.

Sub acest aspect, recurentul a opinat că Curtea de Apel Chișinău și-a depășit limitele de examinare a apelului, or, doar un specialist în domeniu, cu studii medicale, poate să se expună asupra necesității adresării la medic în circumstanțele cauzei.

Prin referința depusă la 22 martie 2023, Vladislav Tatarciuc a solicitat declararea inadmisibilă a recursului declarat de Dan Talpă, reprezentat de avocatul Vladilen Călugăreanu, ca fiind depus cu omiterea termenului legal de declarare sau respingerea acestuia și menținerea deciziei instanței de apel.

La 23 martie 2023, I.M.S.P. Spitalul Raional Ungheni a depus referință asupra recursului declarat de Dan Talpă, reprezentat de avocatul Vladilen Călugăreanu, prin care a solicitat declararea inadmisibilă a recursului, ca fiind depus cu omiterea termenului legal de declarare sau respingerea acestuia și menținerea deciziei instanței de apel.

Examinând temeiurile recursului declarat de Dan Talpă, reprezentat de avocatul Vladilen Călugăreanu în raport cu materialele cauzei și argumentele participanților la proces, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul este inadmisibil din următoarele motive.

Prin Legea nr. 246 din 31 iulie 2023 pentru modificarea unor acte normative (modificarea cadrului normativ conex reformei Curții Supreme de Justiție) au fost operate modificări în Codul de procedură civilă, care au intrat în vigoare la 01 septembrie 2023.

În conformitate cu prevederile art. XI alin. (3) din Legea nr. 246 din 31 iulie 2023, recursurile depuse la Curtea Supremă de Justiție până la data intrării în vigoare a prezentei legi vor fi examinate în baza temeiurilor în vigoare la data depunerii recursului.

Din sensul normei de drept enunțate, urmează că legiuitorul a optat pentru principiul aplicării imediate a noilor reglementări procedurale, cu excepția temeiurilor în baza cărora se vor examina recursurile depuse la Curtea Supremă de Justiție până la data intrării în vigoare a prezentei legi.

Odată ce recursul a fost depus până la data intrării în vigoare a Legii nr. 246 din 31 iulie 2023, va fi examinat în baza temeiurilor în vigoare la data depunerii recursului.

Astfel, în conformitate cu art. 433 alin. (1) lit. b) din Codul de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care: recursul este depus cu omiterea termenului de declarare prevăzut la art.434;

În corespundere cu art. 434 alin.(1) și (2) din Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărîrii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

Termenul de 2 luni este termen de decădere și nu poate fi restabilit.

Din interpretarea corectă a prevederii legale enunțate, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție notează că exercitarea unui drept de către titularul său nu poate avea loc decât într-un anumit cadru, prestabilit de legiuitor, cu respectarea anumitor exigențe, cărora li se subsumează și instituirea unor termene, după a căror expirare valorificarea respectivului drept nu mai este posibilă.

La acest capitol, instanța de recurs reține și prevederile art. 110 din Codul de procedură civilă, conform cărora termen de procedură este intervalul, stabilit de lege sau de judecată (judecător), în interiorul căruia instanța (judecătorul), participanții la proces și alte persoane legate de activitatea instanței trebuie să îndeplinească anumite acte de procedură ori să încheie un ansamblu de acte.

În conformitate cu art. 111 alin. (1)-(3) Cod de procedură civilă, actele de procedură se efectuează în termenul prevăzut de lege. În cazul în care nu este stabilit prin lege, termenul de procedură se fixează de către instanța judecătorească.

Termenul de procedură se instituie prin indicarea unei date calendaristice, datei comunicării actului de procedură, a unei perioade sau prin referire la un eveniment viitor și cert că se va produce. În ultimul caz, actul de procedură poate fi efectuat în decursul întregii perioade.

Dacă începutul curgerii termenului este determinat de un eveniment sau moment în timp care va surveni pe parcursul zilei, inclusiv de comunicarea actului de procedură, atunci ziua survenirii evenimentului sau a momentului nu se ia în considerare la calcularea termenului.

În conformitate cu art. 112 alin. (3) din Codul de procedură civilă, actul de procedură pentru care este stabilit un termen poate fi îndeplinit până la ora 24 a ultimei zile din termen. Dacă cererile de apel sau de recurs, documentele sau sumele bănești au fost predate la oficiul poștal sau la telegraf, sau prin alte mijloace de comunicare înainte de ora 24 din ultima zi a termenului, actul de procedură se consideră îndeplinit în termen.

În conformitate cu art. 113 din Codul de procedură civilă, dreptul de a efectua actul de procedură încetează odată cu expirarea termenului prevăzut de lege ori stabilit de instanța de judecată. Nerespectarea termenului atrage după sine decăderea din dreptul de a efectua actul de procedură, dacă legea nu prevede altfel.

Normele procedurale referitoare la termenele pentru căile de atac sunt, fără îndoială, menite să asigure buna administrare a justiției și respectarea, în special, a principiului securității juridice. Persoanele vizate trebuie să se aștepte ca aceste reguli să fie aplicate (cauzele Nicolae Popa versus România, 09 decembrie 2014, parag. 16, Tence versus Slovenia, 31 mai 2016, parag. 31). Mai mult, Curtea

Europeană pentru Drepturile Omului a statuat că, în cazul în care termenul pentru o cale de atac ordinară este prelungit după o perioadă considerabilă de timp, o astfel de decizie poate încălca principiul securității juridice (cauzele Ponomaryov versus Ucraina, 03 aprilie 2008, parag. 41, Ustimenko versus Ucraina, 20 octombrie 2015, parag. 47).

Cu toate acestea, pentru a evita un formalism excesiv, instanțele de judecată trebuie să țină cont de personalitatea celui ce contestă și dacă persoana interesată a fost reprezentată de o persoană cu studii în domeniul juridic sau de un avocat pe parcursul procedurilor judiciare.

Instanța de recurs relevă că, pe parcursul examinării cauzei în prima instanță și instanța de apel, recurentul Dan Talpă a beneficiat de serviciile avocatului, Vladilen Călugăreanu, împuternicit prin mandatele Seria MA, nr. 1409700 din 07 septembrie 2020 și nr.1429622 din 09 ianuarie 2023, în conformitate cu art.81 din Codul de procedură civilă, inclusiv cu dreptul de a semna cererea și a o depune în judecată și de a ataca hotărârea judecătorească.

Materialele cauzei atestă că decizia Curții de Apel Chișinău a fost pronunțată la 18 octombrie 2022 și expediată, în corespundere cu dispozițiile art.100 alin.(1) din Codul de procedură civilă, reprezentantului recurentului, avocatului Vladilen Călugăreanu, prin e-mail, la 02 decembrie 2022, iar lui Dan Talpă, prin intermediul oficiului poștal la data de 05 decembrie 2022, fapte confirmate prin extrasul din poșta electronică și scrisoarea de expediere a actului judecătoresc, anexate la dosar (f.d.59-60, Vol.II).

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție relevă că, în speță, prin prisma prevederilor art. 434 alin.(1) din Codul de procedură civilă, termenul de procedură de 2 luni instituit de legiuitor pentru valorificarea dreptului de declarare a recursului și-a început curgerea din ziua imediat următoare datei notificării avocatului a actului judecătoresc de dispoziție, respectiv – 03 decembrie 2022 și a expirat la data de 01 februarie 2023.

Cu toate acestea, avocatul Vladilen Călugăreanu, în interesele lui Dan Talpă, a depus cererea de recurs împotriva deciziei din 18 octombrie 2022 a Curții de Apel Chișinău, prin intermediul oficiului poștal, la 06 februarie 2023, adică după expirarea termenului stabilit de lege, mult prea târziu.

Subsidiar, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție notează că anexarea de către recurent la cererea de recurs a copiei plicului, prin care Curtea de Apel Chișinău a expediat în adresa lui Dan Talpă a copiei deciziei motivate din 18 octombrie 2022, sub pretextul că aceasta a fost recepționată la data de 09 decembrie 2022, iar recursul depus în termen, este irelevantă, în condițiile în care, actul judecătoresc contestat, care face obiectul prezentului recurs a fost notificat, prin e-mail reprezentantului recurentului Dan Talpă, avocatului Vladilen Călugăreanu, la 02 decembrie 2022.

Or, pe parcursul examinării cauzei, Dan Talpă a fost reprezentat de către avocatul Vladilen Călugăreanu, pe care la împuternicit prin mandatele Seria MA, nr. 1409700 din 07 septembrie 2020 și nr.1429622 din 09 ianuarie 2023, în conformitate cu art.81 din Codul de procedură civilă, inclusiv cu dreptul de a semna cererea și a o depune în judecată și de a ataca hotărârea judecătorească, care este o persoană abilitată și calificată, conform art. 1 al Legii cu privire la avocatură nr. 1260 din 19

iulie 2002, să pledeze și să acționeze în numele clienților săi, să practice dreptul, să apară în fața unei instanțe judecătorești sau să consulte și să reprezinte în materie juridică clienții săi.

La adresa de e-mail a avocatului, acestuia i s-a comunicat de către Curtea de Apel Chișinău actele de procedură privind ședințele judiciare desfășurate pe caz. Avocatul a recepționat aceste acte la adresa calugareanu.86@mail.ru (f.d. 33,35,39, Vol. II).

La fel, Completul de judecată menționează că, atât în mandatul de avocat, cât și în cererea de recurs se conține mențiunea despre adresa de e-mail calugareanu.86@mail.ru, pentru comunicarea actelor de procedură.

Prin urmare, este cert că prin indicarea adresei electronice, avocatul și-a dat acordul privind comunicarea cu instanțele de judecată, prin intermediul poștei electronice.

În conformitate cu art. 22 alin. (1) – (3) din Codul civil, se consideră notificare comunicarea unui act juridic sau a unei informații într-un scop juridic. (2) Notificarea poate fi făcută prin orice mijloace adecvate circumstanțelor dacă legea sau actul juridic nu impune o anumită cerință de formă. (3) Notificarea produce efecte din momentul când ajunge la destinatar, cu excepția cazului în care aceasta prevede un efect întârziat.

Aliniatul (4) lit. c) al aceluiași articol prevede că, notificarea se consideră ajunsă la destinatar în cazul unei notificări transmise prin poștă electronică sau prin alt mijloc de comunicare individuală, când poate fi accesată de către destinatar.

Iar, aliniatul (5) din art. 22 din Codul civil, prevede că notificarea se consideră că a ajuns la destinatar după îndeplinirea uneia dintre cerințele prevăzute la alin. (4), oricare dintre acestea este îndeplinită mai întâi.

La fel, Completul de judecată mai reține ca fiind relevante speței și prevederile art. 105 alin. (5) din Codul de procedură, care stabilesc următoarele: dacă părțile și alți participanți la proces sunt reprezentați de avocați, citațiile și înștiințările se expediază la sediul avocaților, recepționarea înlăturând orice viciu de citare a participanților.

Astfel, avocatul Vladilen Călugăreanu, recepționând la 02 decembrie 2022 la adresa sa de e-mail, indicată pe mandatele avocațiale și în cererea de recurs, copia deciziei motivate din 18 octombrie 2022 a Curții de Apel Chișinău și acționând în interesele clientului său Dan Talpă, urmă să țină cont de dispozițiile art. 434 din Codul de procedură civilă și să depună cererea de recurs în termenul legal de 2 luni de la data comunicării deciziei integrale, instituit de legiuitor, acțiuni însă omise că către acesta. Iar, în conformitate art.75 alin.(4) din Codul de procedură civilă, actele procedurale efectuate de reprezentant în limitele împuternicirilor sale sînt obligatorii pentru persoana reprezentată în măsura în care ele ar fi fost efectuate de ea însăși. Culpă reprezentantului este echivalentă culpei părții.

În conformitate cu art. 116 alin. (1) și (3) din Codul de procedură civilă, persoanele care, din motive întemeiate, au omis termenul de îndeplinire a unui act de procedură pot fi repuse în termen de către instanță.

La cererea de repunere în termen se anexează probele ce dovedesc imposibilitatea îndeplinirii actului. Totodată, trebuie efectuat actul de procedură care

nu a fost îndeplinit în termen (să fie depusă cererea, să fie prezentate documentele respective etc.).

Deși recursul a fost depus cu încălcarea termenului legal instituit de legiuitor, avocatul Vladilen Călugăreanu, în interesele lui Dan Talpă, nu a solicitat repunerea în termenul de declarare a recursului în temeiul și condițiile prevăzute la art. 116 din Codul de procedură civilă.

Prin urmare, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia că, în condițiile speței nu sunt aplicabile dispozițiile art. 116 alin. (1) și (3) din Codul de procedură civilă, or, termenul de declarare a recursului poate fi restabilit doar în cazul când persoanele îndreptățite solicită acest lucru și prezintă probe veridice ce confirmă imposibilitatea sa de a exercita acest act de procedură în interiorul termenului legal.

Instanța de recurs reliefează că, participanții în proces, având cunoștință de dispozițiile legale și de actele de dispoziție emise de instanțele judecătorești, urmează să se conformeze acestora și să facă uz de drepturile lor procedurale cu diligență.

În conformitate cu art. 56 alin. (3) și art. 61 alin.(1) din Codul de procedură civilă, participanții la proces sunt obligați să se folosească cu bună-credință de drepturile lor procedurale. În cazul abuzului de aceste drepturi sau al nerespectării obligațiilor procedurale, se aplică sancțiunile prevăzute de legislația procedurală civilă. Instanța judecătorească pune capăt oricărui abuz de aceste drepturi dacă prin abuz se urmărește tergiversarea procesului sau inducerea sa în eroare.

Buna-credință prezumă, că partea este obligată la intervale rezonabile de timp să manifeste diligență și să se intereseze de soarta dosarelor despre care cunosc cu certitudine că se află pe rolul instanței cu participarea lor și să respecte termenele prevăzute de lege.

Tot aici, instanța de recurs accentuează că conform legislației în vigoare, sancțiunile procedurale vizează atât actele de procedură ale instanței judecătorești, ale participanților la proces, cât și ale persoanelor legate de activitatea acestora și, în funcție de prevederile legii, constau în anularea actului procedural defectuos, în decăderea din drepturi pentru neîndeplinire în termen a actului de procedură, în obligația de a completa sau a reface actul îndeplinit cu nerespectarea legii, în restabilirea în drepturile încălcate, în aplicarea amenzii judecătorești, în alte măsuri prevăzute de lege.

Contrar acestor prevederi legale, avocatul Vladilen Călugăreanu, în interesele lui Dan Talpă, nu a depus diligența necesară în vederea exercitării căii de atac în termenul prevăzut de lege.

De altfel, admiterea spre examinare a unui recurs tardiv, ar avea un efect incompatibil cu principiul securității raporturilor juridice, garantat de articolul 6 CEDO.

Curtea Europeană a Drepturilor Omului în jurisprudența sa constantă a reiterat că ține de obligația părților de a lua măsurile necesare privind protejarea drepturilor sale de acces la instanță (a se vedea cauzele Van Harn vs. Germania, nr. 7557/03 din 11 septembrie 2007).

În cauzele Ceachir contra Moldovei din 15 ianuarie 2008 și Melnic contra Moldovei din 14 noiembrie 2006, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a notat

că, prin neaducerea vreunui motiv pentru prelungirea termenului de depunere de către pârâți a unui act procedural, instanțele judecătorești naționale încalcă drepturile reclamantilor la un proces echitabil.

În circumstanțele menționate, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a declara inadmisibil recursul depus de avocatul Vladilen Călugăreanu, în interesele lui Dan Talpă.

În conformitate cu art. 433 lit.b) din Codul de procedură civilă, în vigoare la data depunerii recursului, art. 440 alin. (1), (2) din Codul de procedură civilă, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e:

Se consideră inadmisibil recursul declarat de avocatul Vladilen Călugăreanu, în interesele lui Dan Talpă, împotriva deciziei din 18 octombrie 2022 a Curții de Apel Chișinău.

Încheierea este irevocabilă.

Președinte, judecător

Aliona Miron

Judecători

Ion Malanciuc

Diana Stănilă